

Udtalelse fra Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse om forslaget til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn, seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi og om ophævelse af rammeafgørelse 2004/68/RIA

(2010/C 323/02)

DEN EUROPÆISKE TILSYNSFØRENDE FOR DATABESKYTTELSE,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 16,

som henviser til Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, særlig artikel 8,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger ⁽¹⁾,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 45/2001 af 18. december 2000 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger i fællesskabsinstitutionerne og -organerne og om fri udveksling af sådanne oplysninger ⁽²⁾, særlig artikel 41,

HAR VEDTAGET FØLGENDE UDTALELSE:

I. INDLEDNING

- Den 29. marts 2010 vedtog Kommissionen et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn, seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi og om ophævelse af rammeafgørelse 2004/68/RIA ⁽³⁾ (i det følgende benævnt »forslaget«).
- Formålet med forslaget er at ophæve en rammeafgørelse vedtaget den 22. december 2003, da den tidligere lovgivning var behæftet med en række mangler. Den nye tekst vil forbedre bekæmpelsen af misbrug af børn med hensyn til kriminalisering af alvorlige former for misbrug af børn, f.eks. i forhold til sexturisme, beskyttelse af uledsagede børn, efterforskning af straffesager og koordinering af retsforfølgelse, nye strafbare handlinger i it-miljøet, vidnebeskyttelse og forebyggelse af strafbare handlinger.
- For så vidt angår forebyggelse af strafbare handlinger, vil et af værktøjerne være begrænsning af adgang til børnepornografi på internettet.

⁽¹⁾ EFT L 281 af 23.11.1995, s. 31.

⁽²⁾ EFT L 8 af 12.1.2001, s. 1.

⁽³⁾ KOM(2010) 94 endelig udg.

- Den tilsynsførende har noteret sig hovedformålet med forslaget. Hans hensigt er ikke at stille spørgsmålstejn ved behovet for at træffe passende foranstaltninger for at beskytte børn mod misbrug. Ikke desto mindre ønsker han at understrege virkningen af nogle af de foranstaltninger, der beskrives i forslaget, f.eks. blokering af websteder og oprettelse af hotlines, på den grundlæggende ret til privatlivets fred og beskyttelse af oplysninger om de involverede personer. Derfor har han besluttet på eget initiativ at afgive denne korte udtalelse.

II. ANALYSE AF FORSLAGET

- Spørgsmålene vedrørende beskyttelse af personoplysninger angår to aspekter af forslaget, som ikke specifikke for bekæmpelsen af misbrug af børn, men for initiativer, der sigter mod samarbejde med den private sektor om håndhævelse af lovgivningen. Disse spørgsmål er allerede blevet analyseret af den tilsynsførende i forskellige sammenhænge, især i forbindelse med bekæmpelse af ulovligt indhold på internettet ⁽⁴⁾.
- De to aspekter af forslaget, der giver anledning til betænkeligheder, fremgår af betragtning 13 og artikel 21 og kan beskrives som følger:

II.1. Internetudbyderes rolle med hensyn til blokering af websteder

- I forslaget forudses to muligheder for at blokere adgangen fra Unionens område til internetsider, som indeholder eller udbreder børnepornografi: mekanismer, der gør det nemmere for de kompetente retslige myndigheder eller politimyndigheder at beordre en sådan blokering, eller at internetudbyderne frivilligt blokerer adgangen til internetsiderne på grundlag af adfærdskodekser eller retningslinjer.
- Den tilsynsførende stiller spørgsmålstejn ved kriterierne og betingelserne for en beslutning om at blokere visse sider. Selvom han støtter politiets eller de retslige myndigheders indgreb inden for en velafgrænset retlig ramme, er han meget i tvivl om retssikkerheden ved blokeringer foretaget af private parter.

⁽⁴⁾ Den tilsynsførende har afgivet følgende udtalelser, der omfatter bemærkninger af relevans for det foreliggende initiativ:

- Udtalelse fra den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse af 23. juni 2008 om forslaget til en afgørelse om et flerårigt fællesskabsprogram til beskyttelse af børn, der bruger internet og andre kommunikationsteknologier, EUT C 2 af 7.1.2009, s. 2.
- Udtalelse fra Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse af 22. februar 2010 om EU's forhandlinger om en handelsaftale vedrørende bekæmpelse af forfalskning (ACTA).

Se også Artikel 29-Gruppens arbejdsdokument om beskyttelse af personoplysninger vedrørende intellektuelle ejendomsrettigheder (WP 104), vedtaget den 18. januar 2005.

9. Han stiller først og fremmest spørgsmålstegn ved den mulige overvågning af internettet, der kan føre til en sådan blokering. Overvågning og blokering kan indebære forskellige aktiviteter, herunder scanning af internettet, identifikation af ulovlige eller mistænkelige websteder og blokering af adgang for slutbrugere, men også overvågning af slutbrugere på internettet, der forsøger at få adgang til eller downloade sådant indhold. De anvendte værktøjer er forskellige og indebærer forskellige grader af invasivitet, men giver anledning til at stille de samme spørgsmål vedrørende internetudbydernes rolle i behandlingen af indhold.
10. Disse overvågningsaktiviteter har konsekvenser for beskyttelsen af personoplysninger, idet forskellige personoplysninger behandles, herunder oplysninger om ofre, vidner, brugere eller indholdsleverandører. Den tilsynsførende har i tidligere udtalelser udtrykt bekymring over private aktørers (f.eks. internetudbydere eller rettighedshaveres) overvågning af enkeltpersoner på områder, der i princippet hører under de retshåndhævende myndigheders kompetence ⁽¹⁾.
- Den tilsynsførende understreger, at overvågning af netværket og blokering af websteder ikke indgår i internetudbydere kommercielle formål. Dette ville skabe problemer i forhold til lovlig behandling og kompatibel anvendelse af personoplysninger i henhold til artikel 6, stk. 1, litra b), og artikel 7 i direktivet om beskyttelse af personoplysninger ⁽²⁾.
- Den tilsynsførende sætter spørgsmålstegn ved kriterierne for blokering og understreger, at en adfærdskodeks eller frivillige retningslinjer ikke vil skabe tilstrækkelig retssikkerhed i denne henseende.
- Den tilsynsførende fremhæver også de risici, der er forbundet med en mulig sortlistning af personer og deres adgang til retlig prøvelse ved en uafhængig myndighed.
11. Den tilsynsførende har allerede ved adskillige lejligheder udtalt, at »overvågningen af internetbrugernes adfærd samt registrering af deres IP-adresser er en overtrædelse af deres ret til respekt for deres privatliv og korrespondance (...). Denne holdning ligger på linje med Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols retspraksis ⁽³⁾«. I betragtning af

denne indblanding er der behov for flere hensigtsmæssige sikkerhedsforanstaltninger for at sikre, at overvågning og/eller blokering kun foretages på en yderst målrettet måde og under domstolskontrol, samt at misbrug af denne mekanisme forhindres gennem passende sikkerhedsforanstaltninger.

II.2. Oprettelse af et netværk af hotlines

12. Et netværk af hotlines som nævnt i betragtning 13 i forslaget indgår i Safer Internet-programmet, om hvilken den tilsynsførende har afgivet ovennævnte udtalelse. En af den tilsynsførendes kommentarer angår netop betingelserne for registrering, centralisering og udveksling af oplysninger. Der er behov for en nøjagtig beskrivelse af, hvad der skal betragtes som ulovligt eller skadeligt indhold, hvem der har adgang til at registrere og opbevare oplysninger og under hvilke sikkerhedsforanstaltninger.
13. Dette er især vigtigt i betragtning af konsekvenserne ved rapportering. Ud over de oplysninger, der er relateret til børn, kan personoplysningerne for personer, der på den ene eller anden måde er knyttet til de oplysninger, som cirkulerer i netværket, være på spil, herunder oplysninger om en person, der er mistænkt for upassende opførsel, uanset om det er en internetbruger eller en indholdsleverandør, men også oplysninger om en person, der indberetter et tilfælde af mistænkeligt indhold, eller et offer for misbrug. Sådanne personers rettigheder må ikke overses, når rapporteringsprocedurerne fastlægges. De skal tages i betragtning i overensstemmelse med den eksisterende ramme for beskyttelse af personoplysninger.
14. De oplysninger, der registreres af disse hotlines, vil sandsynligvis også blive brugt i forbindelse med retsforfølgelse. For så vidt angår krav til kvalitet og integritet, skal der træffes yderligere sikkerhedsforanstaltninger for at sikre, at disse oplysninger, der betragtes som digitalt bevismateriale, er registreret og opbevaret korrekt og derfor vil kunne bruges i retten.
15. Garantier vedrørende overvågningen af systemet, der i princippet udføres af retshåndhævende myndigheder, er afgørende elementer, som skal overholdes. Gennemsigtighed og adgang til retlig prøvelse er også afgørende elementer, som skal indarbejdes i en sådan ordning.

III. KONKLUSION

16. Den tilsynsførende finder ikke grund til at sætte spørgsmålstegn ved udviklingen af en stærk og effektiv ramme for bekæmpelse af seksuelt misbrug, seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi og insisterer på behovet for at garantere retssikkerheden for alle involverede parter, herunder internetudbydere og personer, der gør brug af netværket.
- ⁽¹⁾ Se begge udtalelser fra Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse, der er nævnt ovenfor.
- ⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (EFT L 281 af 23.11.1995, s. 31.).
- ⁽³⁾ Udtalelse fra Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse om ACTA, s. 6.

17. Det er glædeligt, at behovet for at tage hensyn til slutbrugernes grundlæggende rettigheder fremgår af forslaget, men det er ikke tilstrækkeligt. Medlemsstaterne skal også forpligte sig til at sikre harmoniserede, klare og detaljerede procedurer i bekæmpelsen af ulovligt indhold under uafhængige offentlige myndigheders tilsyn.

Udfærdiget i Bruxelles, den 10. maj 2010.

Peter HUSTINX

Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse
